รายงานสถานการณ์คุณภาพน้ำผิวดิน ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

● คุณภาพน้ำผิวดินลำน้ำสายหลัก

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 16 (สคพ.16) ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดินลำน้ำสายหลัก ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก พื้นที่จังหวัดสตูล รวมจำนวน 2 แหล่งน้ำ 8 จุดตรวจวัด ดังนี้

ลำน้ำสายหลัก	จำนวนจุดตรวจวัด
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก (รหัส 22)	
- คลองละงู	3
- คลองมำบัง	5
รวม	**8**

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สคพ.16 ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน ความถี่ 2 ครั้งต่อปี ครั้งที่ 1 เดือนกุมภาพันธ์ 2567 และครั้งที่ 2 เดือนมิถุนายน 2567 ผลการประเมินดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน[1] (WQI) พบว่าคุณภาพน้ำ 2 แหล่งน้ำ อยู่ในเกณฑ์ดีและเกณฑ์พอใช้คิดเป็น ร้อยละ 50 เท่ากัน (รูปที่ 1)

- แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี จำนวน 1 แหล่ง คือ คลองละงู
- แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ จำนวน 1 แหล่ง คือ คลองมำบัง

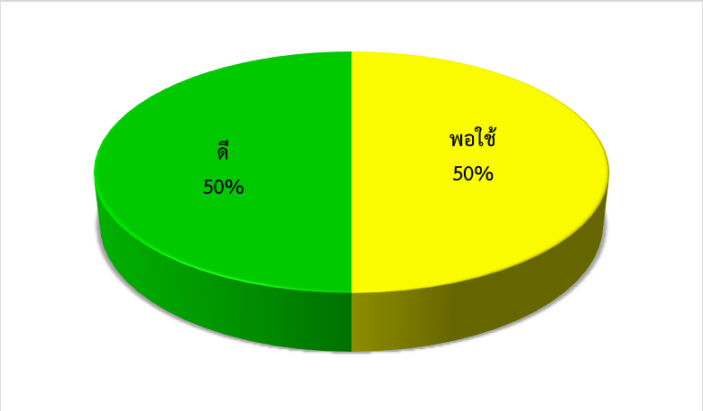

รูปที่ 1 สถานการณ์คุณภาพน้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ปี 2567

[1] **ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index : WQI)** แสดงถึงสถานการณ์ของคุณภาพน้ำในภาพรวม โดยพิจารณาจากค่าคุณภาพน้ำ 5 พารามิเตอร์ ได้แก่ ออกซิเจนละลาย (Dissolved Oxygen : DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria : TCB) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) และแอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน (NH_3-N) มีคะแนนอยู่ระหว่าง 0-100 โดยจัดเกณฑ์คุณภาพน้ำ ดีมาก (คะแนน 91-100) ดี (คะแนน 71-90) พอใช้ (คะแนน 61-70) เสื่อมโทรม (คะแนน 31-60) และเสื่อมโทรมมาก (คะแนน 0-30)

❖ ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

<u>คลองละงู</u>

คุณภาพน้ำคลองละงู อยู่ในเกณฑ์ดีทั้ง 3 จุดตรวจวัด ได้แก่ สะพาน 100 เมตร บ้านวังยาว (LG01) สะพานละงู บ้านลาหงา (LG02) และท่าเทียบเรือปากบารา (LG03) (รูปที่ 2 และตารางที่ 1)

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน (NH_3-N) พบค่าค่อนข้างสูงบริเวณสะพาน 100 เมตร บ้านวังยาว (LG01) และท่าเทียบเรือปากบารา (LG03)

<u>คลองมำบัง</u>

คุณภาพน้ำคลองมำบัง อยู่ในเกณฑ์พอใช้ทั้ง 5 จุดตรวจวัด ได้แก่ สะพานบ้านบูเก็ตมายู (MB01) สะพานปันจอร์ (MB02) สะพานใกล้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดารุลญันนะห์ (MB03) สะพานคลองมำบัง บ้านไทรงาม (MB04) และท่าเทียบเรือเฟอร์รี่ บ้านตำมะลังใต้ (MB05) (รูปที่ 2 และตารางที่ 1)

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ แอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน (NH_3-N) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) และแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50 25 และ 25 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 คุณภาพน้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ปี 2567

เกณฑ์คุณภาพน้ำ (คะแนน WQI)	ร้อยละคุณภาพน้ำ	
	คลองละงู	คลองมำบัง
ดี (71-90)	***100*** สะพาน 100 เมตร บ้านวังยาว (LG01) สะพานละงู บ้านลาหงา (LG02) ท่าเทียบเรือปากบารา (LG03)	- ไม่มี-
พอใช้ (61-70)	-ไม่มี-	***100*** สะพานบ้านบูเก็ตมายู (MB01) สะพานปันจอร์ (MB02) สะพานใกล้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดารุลญันนะห์ (MB03) สะพานคลองมำบัง บ้านไทรงาม (MB04) ท่าเทียบเรือเฟอร์รี่ บ้านตำมะลังใต้ (MB05)

MB03 สะพานใกล้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดารุลญันนะห์ 14 ก.พ. 67

MB05 ท่าเทียบเรือเฟอร์รี่ บ้านตำมะลังใต้ 14 ก.พ. 67

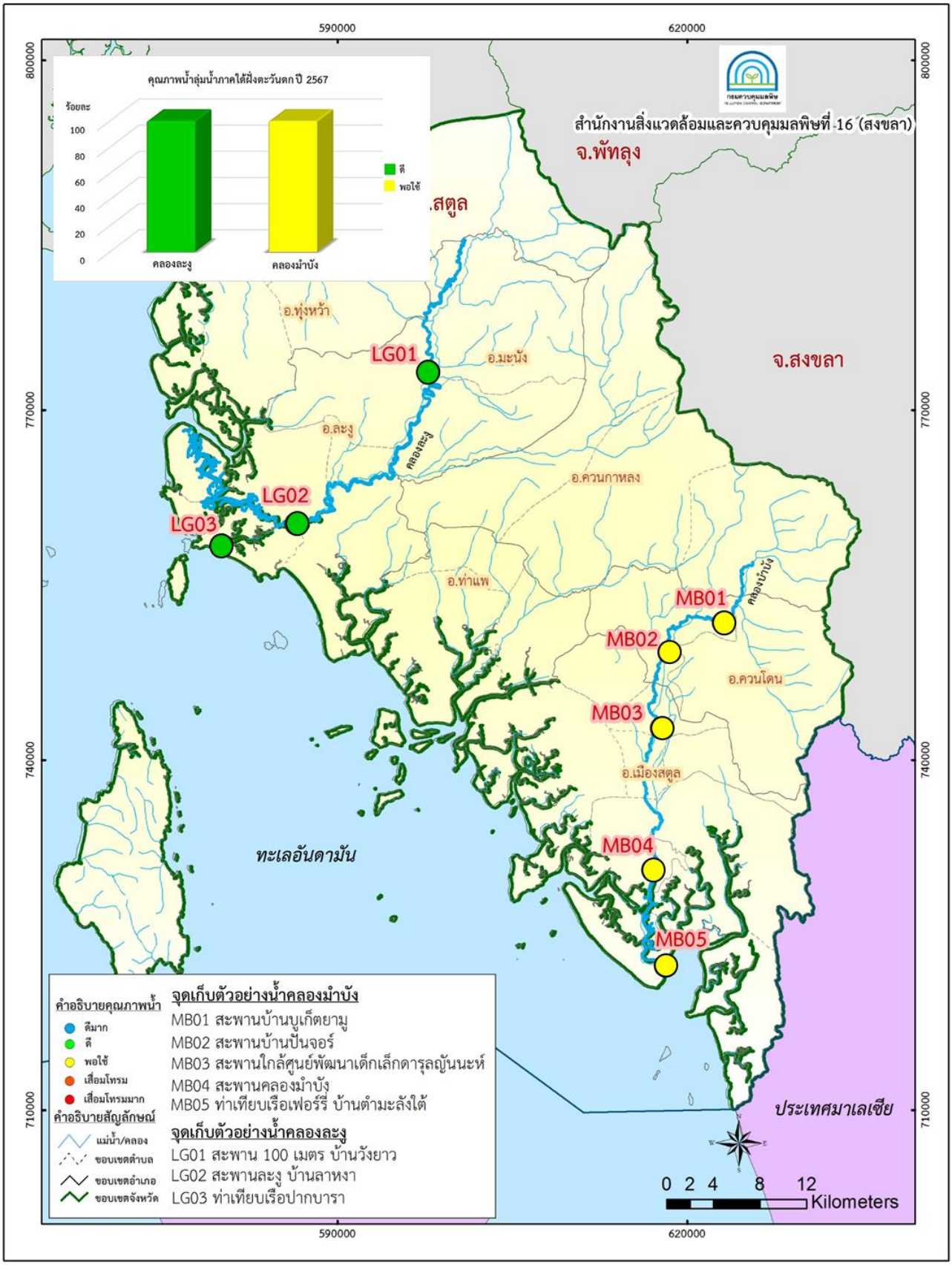

รูปที่ 2 คุณภาพน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ปี 2567

บริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำ สาเหตุและแนวทางการแก้ไข

บริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำ	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก		
<u>คลองละงู</u> สะพาน 100 เมตร บ้านวังยาว (LG01) ท่าเทียบเรือปากบารา (LG03)	น้ำเสียจากการเกษตร ท่าเทียบเรือ	- ส่งเสริมให้ความรู้เรื่องแนวปฏิบัติที่ดีด้านการเกษตร (Good Agricultural Practices: GAP) เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี/สารกำจัดศัตรูพืชที่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมและแหล่งน้ำ รวบรวมมูลสัตว์นำไปใช้ประโยชน์ - รณรงค์ ให้ความรู้ผู้ประกอบการและชาวประมงบริเวณท่าเทียบเรือไม่ให้ปล่อยน้ำทิ้งและสิ่งปฏิกูลลงสู่แหล่งน้ำ
<u>คลองมำบัง</u> สะพานปันจอร์ (MB02) สะพานใกล้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดารุลญันนะห์ (MB03) สะพานคลองมำบัง บ้านไทรงาม (MB04) ท่าเทียบเรือเฟอร์รี่ บ้านตำมะลังใต้ (MB05)	น้ำเสียจากชุมชน ท่าเทียบเรือ	- รณรงค์และส่งเสริมให้ครัวเรือนติดตั้งตะแกรงดักขยะ ถังดักไขมัน หรือถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปก่อนระบายออกสู่แหล่งน้ำ - รณรงค์ ให้ความรู้ผู้ประกอบการและชาวประมงบริเวณท่าเทียบเรือไม่ให้ปล่อยน้ำทิ้งและสิ่งปฏิกูลลงสู่แหล่งน้ำ